

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Textus sequentiarum cum lucule[n]tissima tam
sententiaru[m] q[uam] vocabuloru[m] interpretatione
scripture autoritatib[us] alioru[m]q[ue] exemplis
creberrimis roborata**

Colonie, 1506

VD16 T 655

Festa christi

urn:nbn:de:hbz:466:1-30585

querite regnū dei. Hoc idē psuadet apl's in suaz eplaz vna dī. Sine in-
 termissione orate. vbi dī glosa. Sine intermissione orat q̄ debitis horis
 orat vl' a bono ope nō cessat. vñ dī Hiero. Sicut militem sine armis exi-
 re ad bellū nō puenit. ita ⁊ cūlīter xp̄iano non puenit pcedere sine orōne.
 Vñ ad bñ orandū duo sunt necessaria. scz tempus ⁊ locus. Tempus dī
 eo matutinū ē pueniens. qz tunc hō a curis exterioribz est remot⁹. vñ ps.
 Mane astabo tibi ⁊ videbo. Itē Bern. Dulcedo spūsancti tali hora ē
 impetranda qm̄ aia hoīs a curis exterioribz req̄desit. Scdo req̄rit locus.
 vnde q̄q̄ vbiqz sit orandū eo q̄ vbiqz sunt pericula. tñ sp̄aliter locus sed
 eretus idoneus est ad orandū. vñ Isido. Oratio in locis puatis optime
 fundit. Itē in euāgelio. Tu autē cū oraueris intra cubiculū tuū. Itē in
 moralibz. Si bene vis orare deū thalamū tibi claude
 ¶ De scdo nota. q̄ desperatoz societas ē vitanda. vñ Eccle. Os prauū
 remoue a te. ⁊ labia detrahētia sint p̄cal abs te. Cōtra illos dī ps. Os
 tuū loq̄bat mēdaciū. ⁊ lingua tua p̄cinebat dolos. sedēs aduersus fratrem
 tuū loq̄bat. ⁊ aduersus filiū matris tue ponebas scandalū. vñ Seneca
 O piger nescis q̄ loco mors te expectat. Itē Tu in omī loco eam expecta.
 Et ideo Salo. in puerijs loq̄tur psuasue di. Fugias p̄fortia praua.
 ¶ Circa rermīnos nota. q̄ liceat ē p̄bū impsonale ⁊ regit illos duos das
 tuos serenīs actibz a pre post. Vbi nota. q̄ illa verba licet liceat licebat
 ponunt aliq̄n p̄ q̄uis. ⁊ sic erūt p̄iuctōes. vñ Ebrard⁹. Dico p̄ q̄uis lī
 ceat licet atqz licebat. Itē adipiscor ē p̄bū deponētale hñs adēpruissum in
 p̄terito. Itē exerceo est verbū scde p̄iugatois p̄positū ab ex ⁊ arceo mutā
 do a in e. Sz p̄pere est aduerbiū qualitatīs.

Hesta christi omnis christianitas celebret. Que miris sunt
 modis ornata. cunctisqz veneranda populis Per omnis
 tenentis aduentum atqz vocatōnem gentium.

¶ Istud est canticū aliud q̄ canat in laude dei in epiphania dñi. Et hz
 duas pres p̄ncipales. In p̄ma te. Grego. incitat nos ad celebrandū tale
 festū. In scda oñ dī qdā miracula in hoc festo p̄acta. Scdm̄ ibi. Natus
 Et dī (ois xp̄ianitas). i. ois xp̄ianus. abstractū p̄ cerero (celebret). i. ho
 nozet (festa xp̄i. q̄) scz festa (sunt ornata). i. decorata (miris modis). i. mī
 rificis opibz. q̄) p̄ et (veneranda sunt cunctis pplis) Et itē hec festa xp̄i
 sunt ornata (p̄ aduentū om̄itenentis). i. om̄ipotētis dei (atqz p̄ vocatio
 nem) scz ad fidem veram vnus dei (gentium). i. gentiliū.

¶ Notandū q̄ auzor in hac snia tangit tm̄ duo miracula q̄b̄ hoc festū ē
 p̄firmatū. i. stelle apparitio ⁊ baptis matris p̄firmatio. de q̄b̄ infra dicitur
 Tñ p̄ter illa duo miracula sunt adhuc tria min⁹ p̄ncipalia q̄ etiā tangūt
 in lra Prīmū ē de eodē die p̄ reuolutōem. xij. an. a tpe apparitōis stelle cō
 uertit iesus aquā in vinū in chana galilee. de tñ p̄ reuolutōem. xvij. an. eo
 dē die xps baptisat⁹ ē in iordane. post h̄ p̄ reuolutōem vni⁹ anni eodē die
 fatiauit q̄ncz millia hoīm de q̄ncz panibz ⁊ duobz pisibz Et q̄ p̄t q̄ ista
 miracula nō sunt facta eodē die in numero. sz eodem die in specie. Scdo.

De epiphanie domini.

nota. hoc festū cōter dicitur epiphania dñi. tñ s̄m tria miracula describit tribus modis. Primo dicitur epiphania q̄si sup̄celestis apparitio. qz tñc noua stella apparuit. Secūdo vocat p̄phagiphania. qz potētia dei apparuit infra comestione p̄uuantū p̄ p̄uersionē aque in uinū. 2 dicitur a phagin grece qd̄ ē comedere latine. Tercio dicitur tethphania a teth qd̄ ē dom⁹. 2 phanos apparitio qz ista facta fuit in domo in nuptijs Quarto dicitur theophania. qd̄ interpretatur apparitio deitatis siue diuinitatis. qz eodē die tota trinitas apparuit in iordane pater in uoce. filius in hūanitate. sp̄s sanctus in specie colūbe. et dicitur a theos qd̄ de⁹. 2 phanos apparitio. q̄si apparitio totius deitatis seu diuinitatis. qz ergo dies epiphanie q̄druplici miraculo ornata ē. id eā autor festa dicit in plurali. ¶ Pro declaratōe terminorū nota. mirus a um. ē nomē adiectiū deriuatū a s̄bo deponērali miroz aris. Inde miraculū. et est cuius effectus scit. s̄z eā ignorat. Itē uenerāda ē p̄cipiū. deriuatum a uerbo ueneroz aris cōis gñis. Inde tñc uenerāduz p̄cipiū futuri t̄pis 2 tñc fecit passionē. Un̄ regula ē in grāmatica. qz uerba cōia fecit actionē 2 passionē s̄l. tñ de p̄cipijs eoz ē qd̄ā distinctio. qz p̄sens p̄cipij 2 futuru in rus fecit actōem t̄m. s̄z p̄teritū in tus fecit actōnem 2 passionē s̄l. vñ Per ans ens rus s̄l actio fecit Dus solū patit. p̄ tus utrūqz notat.

Ut natus est christus est stella magis uisa lucida. At illi nō cassam putantes tanti signi gloriam

¶ Hic itā autor declarat miracula q̄b̄ hoc festū ornāt. Et diuidit̄ duas p̄es s̄m duo miracula dicit. Ut postq̄ x̄ps ē natus (lucida). i. clara (stella est uisa). i. apparuit (magis). i. tribus regibus (ar) p̄ sed (illi) s̄z magi (putantes gl̄iam). i. clarā noticiā (tanti signi). i. stelle eis apparetis (non cassam) id ē uanā. i. mo alicuius magne rei significatiuā.

Secū munera deferunt paruulo offerūt ut regi celi. quē syd⁹ p̄dicat

Atqz auro tumidi p̄ncipis lectulo transito x̄pi p̄sepe queritant.

(Deferūt) i. deponēt (secū). i. cū eis (munera) s̄z tria (offerūt). i. sacrificiant (paruulo). i. puero x̄po (ut) p̄ tanq̄ (regi celi. quē) s̄z regē (syd⁹). i. stella (p̄dicat). i. p̄nūciat (atqz). i. illi regi (queritant). i. euz diligentia q̄runt (p̄sepe x̄pi. transito). i. p̄transito (lectulo tumidi). i. sup̄bi (p̄ncipis). i. regis herodis ¶ Notādū in solēnitare hui⁹ festi tres magi cū magno comitatu uenerūt. s̄z q̄re h̄ p̄tigit assignat Remi. q̄tuoꝝ cās Prima. qz magi cognouerūt t̄ps x̄pi nati. s̄z locū ignorauerūt. s̄z qz in hierusalē erat summū sacerdotiū putabūt qz tā egregi⁹ puer ibi debebat nasci. Secūda cā. ut eo cit⁹ natiuitatis locum discere possent. cum ibi sapiētes 2 scribe residerēt. Tercia causa. ut etiam iudei t̄ps nati regis nō ignorarēt p̄ qd̄ se excusarēt. ergo magi ostendūt iudeis t̄pus. 2 ecōuerso iudei magis locū p̄phetarū dicentes. Et tu bethleem iuda nō es mini. in p̄nci. iu. Quarta. ut studiū magoz p̄temneret 2 pigricia iudeoz tentaret. nā illi crediderunt p̄phetis iudei uero plurib⁹ imbuti credere noluerūt. illi autē querūt regem alienum.

in dei vero p̄m̄ regem spreuerūt. illi venerūt de lōgīnquo zē. Item nota
 l̄ra d̄r stella. vnde multiplex est stella quā ip̄i reges viderunt. Prima ē ma
 terialis quā viderunt in oriente sequētes eam vsq; ad locū d̄ni. Sc̄da ē
 stella sp̄ūalis quā viderūt in corde ip̄oz credendo firmiter regem regū fo
 re natū. Tercia stella erat intellectualis quā viderunt in somno. z illa fuit
 angelus q̄ cum eis loquebat̄ ne ad herodē redirēt. Et de tali d̄r Baruch
 p̄pheta. Stelle viderunt lumen in custodijs suis. stelle. i. angeli. Quarta
 stella fuit rōnalis. z illa stella fuit br̄a virgo Maria q̄ d̄r stella oim̄ erran
 tiū indicans viam veritatis. Quinta stella fuit substantialis. z illa fuit
 vnigenitus. z de illa stella d̄r in Apoca. Ego radix z genus dauid stel
 la matutina. Item nota. de ista stella materiali multe fuerunt op̄iniones.
 Aliq̄ em̄ dixerunt eā eē sp̄ūsc̄m̄. vt idē q̄ apparuit in specie colūte. etiam
 apparuit in stella. S; b. Aug. in libro de mirabi. sacre scripture. ca. x. vide
 tur velle q̄ fuit angel⁹ q̄ assumpsit talē formā. z p̄pleto officio suo redijt
 forma assumpta in materiā piacentē. S; Chryf. narrat se inuenisse in q̄bus
 dā l; apocritatis. q̄ erat q̄dā gens in p̄tib; orientalib; sapīes z nobilis ha
 lens libros balā. de cui⁹ stirpe forte erāt q̄ p̄phetauerunt d̄i. Quē stella
 ex Jacob. z cū ista gens intelligeret q̄ nascere xp̄o illa stella appareret. cu
 rioso inuestigauerūt ortum eius. vt p̄ ip̄am cognoscerēt xp̄m̄ natū de quo
 audierūt q̄ eēt deus z homo. saluator mundi z rex iudeoz. Ideo elege
 runt. xij. ex eis. ita q̄ vno decedere ali⁹ in locū ei⁹ subrogaret. z illi. xij. deb e
 rent sollicitē p̄siderare ortū eius dē stelle. z vt melius facere possent in. quos
 dam monte altissimo in oriēte vbi semp fuit aer purissim⁹ p̄struxerūt pul
 cherrimū palatiū in copia oim̄ rez necessariaz ad victū. z ibi erant isti duode
 cū in silentio. orōne. vigilia. z abstinentia expectātes z deuote precātes or
 tum illius stelle. Adueniēte autē tpe natiuitatis xp̄i z ip̄is in orōnib; p̄sistē
 tibus in ip̄a hora noctis medie apparuit sup eos in aere stella fulgida et
 pulcherrima. in cui⁹ summitate erat imago pueri puuli secū ferēs imagi⁹
 nē crucis. ex cuius aspectu valde gauisi fuerūt q̄ p̄ suis t̄pib; meruerūt il
 lud videre. z ostēderūt sapiētib; regionis illi⁹ z p̄cipue regib;. q̄ statim arri
 piētes iter venerūt in h̄terusalē. ancedente eos stella ad puerū orādū z mu
 nera offerendū. Et h̄c op̄inōne q̄ ad apparitōnem tenet sc̄ta mater ecclesia
 nō quo ad aliā. Sed be. Aug. vult q̄ ista stella p̄ bienniū ante natiuitatez
 xp̄i apparuit. z cū magi mirarent̄ reuelatū est eis p̄ angelū q̄ esset stella na
 tiuitatis xp̄i quā viderūt z de qua p̄tinue inuestigauerūt. cū quo etiā cō
 cordat Chry. S; an alijs astronomis illa stella etiā apparuit. Rūdet q̄
 sic Remi. s; iudicauerūt eā eē aliquā meteorologicā imp̄sionē. nō em̄ p̄ su
 am sciam cognouerunt eē xp̄m̄ natū in hac stella. alios em̄ plures inuenit
 sent astronomos ad ingrendū vbi xp̄s nasceret. Itē notandū. autor d̄r in
 l̄ra. xp̄i p̄sepe q̄ritāt. sup h̄ d̄r glo. q̄ in his p̄b̄is tria tāgunt. s; locus z tē
 pus z trib;. Primo locus. qz in bethlehē iude. Secō tēpus. qz in dieb; he
 rodīs ascalonite. Tercio trib; de tribu iuda S; venerabilis Beda d̄r q̄
 due fuerūt ciuitates dicte bethleez. vna fuit in terra zabulon. alia in terra
 iude. z ergo d̄r in bethleem iude. ad differentiā bethleem in terra zabulon
 ¶ Item nota. illi tres magi obrulerunt xp̄isto regi munera. aurum. thus z
 myrrham. qz magi habebant de puero triplicē substantiam. ideo sibi tria

De epiphanie domini.

munera obtulerunt. habuerunt pmo aiam p qua obtulerunt thus. ha-
buerunt etiā corpus. p quo obtulerunt myrrhā. habuerunt etiā regna p q̄s
bus obtulerunt aur. Arabia em auro z diuersis generibz aromatū abun-
dat. ideo in q̄bz pre alijs abūdāt dño talia obtulerūt. Tūc fm br̄m *Bres*
goriū aliqd mysterij in his agebat. Aur qd regi pgruit thus p̄o in sacri-
ficiū dei ponebat. cū myrrhā aut corpus mortuoz pdif. vñ Tres dñm q̄
runt rezes tria dona tulerūt. Jaspas fert myrrhā. thus melchior. baltas
sar aur. S; bt̄us Aug. in sermone qdā de festiuitate huius diei d̄r. in au-
ro ostendit regal potētia. i thure sacerdotat dignitas. z i myrrhā dñica se-
pultur. S; Remi. vult q̄ ql̄ter magoz dedit oia tria munera. ql̄ter au-
rū. ql̄ter thus. ql̄ter myrrhā. z p h̄ ql̄ter eoz regē deū z hoīem pdica-
ur. vñ Ber. Magi obtulerūt aur ad paup̄s pueri sustentationem. thus
p̄pter stabuli fetore. myrrhā p̄pter mēbroz debilitū pueri pfortationem. tunc
em fuit iplerū illud *Thobie. xij.* Omnes fines terre adorauerūt te. scz ma-
gi veniētes de longinq̄. ¶ Itē nota p istā oblatōem magoz detemus ad
discere satisfactōem de peccis. scz de auaricia p oblatōem auri cū largitiōe
elemosynaz. de supbia. p oblatōem thuris. qz thus designat deuotōem q̄
opponit supbie. s; de luxuria p oblatōem myrrhe. nāqz carnis vicia morti-
ficat z corp⁹ a corruptōe pseruat qd facit z castitas q̄ opponit luxurie.

¶ Pro declaratōe terminoz ē sciendū q̄ vt est equocū. ponit p postq̄.
vñ *Ebrar.* Uerū p sicut p postq̄ ponit illud. Itē visa est p̄cipiū p̄teriti
tpis a videoz. Itē cassus a um est nomē adiectiū deriuatū a casto as are.
qd ē idē cū destruo. Itē transitio aureo lectulo sunt tres ablatiui positi in
designatōe psequētie. qz denotant aliqd seq. scz q̄rere p̄sepe christi. z vn⁹
ablatiuz est participialis. scz transitio deriuatū a v̄bo impersonali. s. trāsit
Itē magus idem est quod sapiens. z attribuitur tribus regibus q̄ fm
fm diuersa idiomata habent diuersa nomina. quia magus hebraice dici-
tur scriba. sed grece d̄r phus. lat. ne vero vocatur sapiens. z magus idem
est qd maleficus. quia malefici solebant nominari magi. sed tres reges
dicuntur magi quasi magi

Dinc ira seni hostis feruida. Inuidi recens rectori genito Beth-
leem paruulos precepit ense crudeli perdere

¶ Hic auroz inuehit p̄tra erroze herodis declarās psequēs qd factum
fuit ex miraculo p̄dicto d̄i. (Dinc). i. post hoc vl̄ p̄ter hoc (feruida). i. ac-
censa (z recens). i. de nouo facta (ira seu). i. crudelis herodis. z (inuidi. re-
ctori). i. xp̄o regi (genito. p̄cepit paruulos). i. infantes (bethleem). i. i beth-
leem (p̄dere). i. occidere z p̄mire (crudeli ense). i. gladio

Dchiste quantū patri exercitū Iuuenis doctus ad bella maxima
Populis predicans colligis sugens cum tantū miseris

¶ Xp̄e (q̄stū). i. q̄ magnū (exercitū). i. turbā. tu em̄s iuuenis (doct⁹). i.
instruct⁹ ad maxima bella (colligis patri tuo p̄dicā op̄lis). i. cū adultis

Folium xxiii

factus esses & p̄dicares populis (cū tu sugens) .i. lactans .s. v̄tera m̄ris
(miseris) .i. destinaueris (tantū) sc̄z exercitū. ¶ Notandū herodes d̄r q̄st
herū rodens .i. odies. Un̄ in passionali legit̄ triplicē fuisse herodem. Pri
mus dicebat̄ herodes afeolonia, sub cuius regno deus est natus. & pue
ri innocētes occisi sunt De cuius natiuitate legit̄ in historia scholastica. q̄
eius pater duxit neptē regis arabū in vxorē. de qua habuit filiū quē voca
uit herodē. & iste a cesare Augusto accepit regnū Jude. & tūc p̄mo abla
rum ē sceptrū de tribu iuda. & huic herodī postea nati sunt septē filij. duo
ex eadē matre quos misit Romā liberalibz studijs imbuēdos. Post hoc
a studio reuersi sunt. & cū patre ceperūt litigare p̄ regno. interim xp̄s na
tus ē. Itē legit̄ in passionali q̄ herodes audiuit multos iudeos expectare
tū gaudio mortē suā. & sic furore replet̄ nobiliores iuuenes ex omni iudea
collegit & eos in carcerem posuit dicens sorori sue. Scio iudeos de morte
mea gauisuros. q̄ cū sp̄m emisero oēs istos iuuenes occidas. q̄ vt sic oēs
iudei p̄pter occisionē iuuenū mortē suā defleant. Lūqz comederet & cultz
in manu teneret vidēs q̄ nulla impedimēta haberet seipm̄ interfecit. q̄d p̄ci
piens soror eius oēs istos iuuenes eruebat & solutos abire fecit. Secun
dus dicebat̄ herodes agrippa. & ille occidit b̄m̄ Jaannē baptistaz p̄pter
herodiadē vxorē fratris sui. Tercius dicebat̄ herodes antipas q̄ regna
uit tpe passionis christi. ille idē etiā vixit b̄m̄ Petrū in carcere. vñ? Alco
lonia necat pueros. agrippa. & antipas iacobū. claudēs in carcere
petz. ¶ Itē nota circa exclamationē auctoz vult dicere si xp̄s infans tan
tos martyres ad patrē misit. q̄to plures ip̄e in etate virili p̄dicando & si
gna faciēdo mittere potuit. q̄d p̄bat̄ p̄ locū a minori. Si illud q̄d minus
videt̄ inesse inest. q̄ etiā illud q̄d magis. S; q̄rit̄ Chryso. nūquid nescie
bant magi q̄ in iherlm̄ regnabat herodes. R̄dit̄ Chryso. Dū p̄side
rabant regē futurū nō timebāt̄ p̄ncipē. adhuc tñ nō viderunt christū & iaz
parati erant p̄ xp̄o mori. fixi em̄ erāt in amore xpi. & sic firmati in fide non
obstante herodis regimine vistrauerūt xp̄m. Subdit̄ Chryso. exclaman
do. O b̄i magi q̄ an̄ p̄spectū crudelissimi regis pus q̄ xp̄m cognoscerēt
xp̄i sunt p̄fessores. Itē nota s̄m̄ Chryso. magi viderūt hoim̄. agnouerūt
redēptore illuminati in fide. sicut pastores credētes hūc puez saluatores
mūdi quē q̄serunt. nō em̄ fuerūt retracti matris paup̄tate. nec dom^o ig
nobilitate. nec ex pueri ib̄cillitate sc̄tes q̄ in tali forma veller apparere q̄
posset ab hoibz videri & audiri. depositis coronis aureis. & in terrā p̄stra
ti adoraerūt vestigiū pedū eius. hāc puero reuerentiā p̄mitus ostendēs
tes. de tanto b̄nficio gr̄as agētes. aias suas in man^o ei^o p̄medauerūt. vt
d̄r̄ Math. ij. Et p̄cidētes zc. ¶ Nota q̄ seuus idē est q̄d crudel. S;
colligo ē p̄bū transitū p̄positū a con & lego. murando n in l. & in i.

Anno hominis tricesimo subtus famuli se inclyti inclinauerat
manus deus p̄secrans nobis baptisma in absolutōem criminū.

¶ Hic auctoz declarat aliud miraculū siue aliā p̄rutē p̄ quā p̄ns festū de
clarat̄ dices (deus) .i. xp̄s (inclinauit) .i. hūitauit (se subtus man^o inclyt
u famuli) sc̄z iohis baptiste (tricesimo anno hois) .i. siue humanitatē cō

De Epiphania dñi

secrās).i.sanctificās (nobis baptisma).i.sacrū fontē (in absolutōem) id est expurgatōem (criminū).i.pctorū originalium

Ecce spiritus in specie ipm alitis innocue vincturus sanctus pre omnibz visitet semp ipsius contentus mansione pectoris
(Ecce spūs) scūs (visitat ipm).i.xpm (in specie).i.forma (inocue alit) id est colūte q̄ ē auis innocēs (vinctur).i.ipm xpm donis sue gr̄e (pre oibz bus sanctis).i.sup oēs sanctos (p̄entus semp mansione).i.in habitacu lo (pectoris illius) scz christi

Patris etiam insonuit vox pia. veteris oblita sermonis. penitet me fecisse hominem. Vere filius es tu meus mihi met placitus. in quo sum placatus hodie tē mi fili genui.

¶ Et (pia vox p̄ris).i.dei omnipotentis (oblita).i. ad modū obliuiscētis se hñs (veteris sermonis) q̄ erat (penitet me fecisse hoies. insonuit).i. audita est dicēs (vere tu es fili⁹ me⁹ placit⁹).i. placēs (mihi met. in q̄).i. filio (sum placat⁹).i. filiar⁹. s. toti generi humano. o (mi fili ego hodie te genui)

¶ Notandū circa lrām supra dictū ē q̄ ista dies p̄pter tria miracula celestia. q̄ vnū tāgit in lra. s. baptisma Circa qd̄ sciēdū q̄ dñs n̄r iesus xps voluit a Johē baptisari vt vim regeneratiuā tactu carnis sue aqs tribue ret. vñ venerabil' Beda. Vñ retribuit aqs. vt q̄ postea immerget iuoca to trinitatis. nō in baptismo a pctis tergerent. Scdo vt nos exemplo sue hūilitatis instrueret. vñ Matthe⁹ Joānes phibuit xpm dicēs. Dñe ego a te deo baptisari z tu venis ad me. Rōdēs iesus dixit ad eū. Sic decet nos adimplere oēm iusticiā. glosa. i. cordis hūilitatē. Tercio vt nob̄ ianuā celi aperiret. vñ Joā. ij. Nisi q̄s renat⁹ fuerit ex aq̄ z sp̄sc̄to nō p̄t intrare in regnū celoz Scdo nota. q̄re baptisim⁹ fit p̄ aquā z nō p̄ aliū elemētū

¶ Vñ q̄ h̄ ē p̄pter multiplicē naturā aq̄. qz q̄t p̄tutes hz aqua naturalit̄ tot baptisim⁹ hz sp̄ualit̄. Primo eim aq̄ abluīt sordes. sic baptisim⁹ abluīt pctā. vñ Hiero. Baptisim⁹ ē qd̄dā balneū qd̄ celestis sp̄s ecclesie sue p̄parauit. in q̄ ip̄e p̄mo balneat⁹ ē vt ex tactu sui corpis vim daret aqs peccata abluēdi. Scdo aq̄ extinguit ignē. sic baptisimus extinguit ignē infernalē. Tercio submergit hoīem. sic baptisim⁹ submergit diabolū q̄ruz ad suā p̄tē. vt ampl⁹ nō possit agere nisi p̄ plēnū pcti Quarto aq̄ irrigat et inebriat terrā. sic baptisim⁹ cor hoīs irrigat z inebriat ad faciēdū fructū bonoz opoz. Quinto aq̄ dissoluit ariditatē. sic baptisim⁹ aperit celū. q̄a q̄c̄ito puer baptisat⁹ est. si decedat inueniet ad celū apertū. cū aū baptisimū infern⁹ eet ei aptus. vñ Bern. Valde fatuū est dolere de h̄ q̄ filij eoz transeūt a societate hoīm' ad societate angeloz. sed potius tales deberent gaudere. vñ Seneca. Dorrē mortaliū stultū est deslere. Sexto ideo. q̄a aqua ferebat sp̄m dei. vt h̄atē in Bā. Spūs at̄ dñi ferebat sup aquas. sic spūs sc̄tus adest baptisimo vt figuratū ē. qz spūs sc̄tus apparuit sup ioz danē in specie colūte. Septimo. qz sicut aq̄ reficit infirmos. sic etiā baptisim⁹

Folium xxiii

mus facit filios dei quod figuratum est in voce patris quoniam dixit. Hic est filius
 meus dilectus. Quarto. quod aqua recipit imaginem respicientis. sic baptismus refors
 mat in homine imaginem dei. quod imago dei in baptismo refulget tamquam in speculo
 Item notandum in littera dicitur. innocue ipsum alius. id est colute. Unde coluba in sua
 natura est innocua. nullum nocumetum inferens. simplex et sine felle et unius maris
 et suo. sic spiritus sanctus est coniunctus in deitate cum filio et unicus in pectore ipsius et
 sunt unum et idem in deitate. Item littera dicitur. veteris oblita etc. Unum quoniam pater in
 diuinis misit filium suum incarnari propter inobedientiam et transgressionem
 Ade doluit de passione quam filius esset passurus. Dixit enim penitet me
 fecisse hominem etc. et quoniam vidit patientiam et humilitatem filii. in eo quod baptismum
 penitentie nobis confirmaret. pater fuit inemor verbi patris dicitur. sed magis gas
 uisus de humilitate filii dixit. Hic est filius meus dilectus etc. Et hodie non
 sumit tamen pro patris tempore. sed pro eterno determinat per hunc rationem cuiuslibet. Item
 ales dicitur a nomine ala ale. et sic idem est quod avis. Alio modo dicitur a verbo alo is cre. et
 sic idem est quod nutrit. Item uncturus est principium futuri temporis a verbo ungo. Item
 penitet me fecisse hominem. est una dictio supponens materialiter. et dicitur declinari
 per una dictio. quod non supponit pro se nec pro suo peccato. sed supponit pro fine a ce
 lesti patre plato. sed tamen exponendo illam orationem factiue et personaliter. tunc lo
 penitet debet teneri in suo peccato communi. et secundum aliquos sic exponitur. me penitet
 etc. id est ego penitentiam vel dolorem habeo de factione hominis. et ista expositio non va
 let. quod in deo pater nec est penitentia nec dolor. quod est immutabilis et impassibilis.
 igitur etc. Vel sic exponitur. penitet. id est pena tenet vel tenebit me propterea quod fecit
 hominem. Unum dicitur penitet in patris. quod presciuit suam passionem non esse euasibilem. ex
 quo nouit omnia ab eterno. hec expositio adhuc secundum aliquos non valet. quia
 erat verbum patris. modo pater in diuinis est passus. et ergo debet sic exponi.
 Penitet me. id est factio hominis fecit mihi patri quandam similitudinem penitentie. id
 est taliter ago ac si haberem de factione hominis penitentiam. unde videmus quod quoniam aliquis
 operatur aliquod opus et si frustrabitur in fine suo tunc dolet et penitet. Sic
 filii modo est de christo quoniam vidit totum genus humanum esse lapsum tunc generauit sibi
 bi quandam similitudinem penitentiae. Sed diceret aliquis contra periculam illam. me penitet
 etc. christus nunquam penituit. propter hoc. quod nunquam deliquit vel peccauit. Sed unquam peni
 tuit. Respondet quod hec verba patris sic glosari. christus nunquam fecit aliquod malum quantum
 ad proprium actum. Sed etiam christus nunquam penituit in quantum christus. penituit tamen quantum ad
 rationem ipsius rei pro ipsum facere vel quantum ad rationem hominis. eo quod primus homo per
 transgressionem mandati cecidit in eternam damnationem. et igitur penitet me
 fecisse hominem. id est penitentiam facti hominis habeo Item tricesimus est nomen
 adiectiuum deriuatum a triginta.

Tuic omnes auscultate populi preceptorum Amen.

In hac parte auctor hortatur populum fidelem ad seruendum deo dicens (omnes
 populi auscultate). id est obedite (huic preceptorum). id est christo (quod hunc diem) tot facit
 coruscare miraculis Notandum ex littera trahit quod omnis creatura rationalis tenet
 nec obedire. ut patet Augustinum in libro de trinitate et per metaforam libro de anima. ubi dicitur quod potest
 tia sensitiua dicitur obedire potestati intellectiue. nam quodlibet inferius regibile est a
 suo superiori. Item auctor dicit in textu. deum esse preceptorem. unum ipse per dicit preceptorum
 gratia factorum. non solum presentium. imo preteritorum et futurorum. Gratia factorum et pres

De sancto Paulo

ceptoꝝ pꝛ in euāge. vbi recitat qꝫ ipse pmissit vinū fieri ex aqua. Etā grā
pꝛeritoꝝ z futuroꝝ factoz pꝛ p ps. dicēte. Preceptū posui z non pꝛeribit.
Etā qꝫlibet mēbz stabit bñ pbatū p ps. dicēte Ipse dixit z facta sunt.
ipse mādauit z creata sunt. Etā rōne factoz futuroꝝ pꝛ in. iij. sniaz. vbi
dꝛ qꝫ xꝑs in nouissimo die veniet iudicare seculū p ignē. pꝛcipiēs mortuis
vt resurgent. cuiꝫ pꝛcepti effectus pꝛcedit de voce tube qꝫ in aduētū iudicis
ab oibz audiet. Nec em̄ tuba non est aliud nisi citatio pemptoria iudicis
ad audiendū sniam. Circa h̄ qꝛitur. cuius erit hmōi tuba. Respondet
Apoꝫ. oñdens qꝫ archāgeti ipius qꝫ est pnceps z dux oim angeloz. z talis
voce pꝛcepta hoies resurgent incorrupti. z nō omēs impassibiles. s; sine di
minutōne mēbroꝝ. vt patz de qualitate resurgentiū in quarto sniaz.
¶ Itē ausculto as est sꝑbum neutrale. z dꝛ a noīe auris z a verbo culto
as. qꝫ est frequentatm̄ verbum huius verbi colo

**Ixit dominus ex basan conuertā conuertam in profundū
maris. Quod dixit z fecit saulū vt strauit paulū z statuit
Per verbum suum incarnatum per quod fecit et secula**

¶ Istud ē canticū aliud qꝫ cantat ob reuerentiā b. Pauli apli. pꝛ eiꝫ eō
uersio celebrat. Et diuidit in tres pꝛes In pꝛma pꝛe auroꝝ pꝛmittit pꝛphetiā
ps. qꝫ dñs locutꝫ est p os dauid. Secōdo ex ista pꝛphetiā declarat saulū denia
tione. qꝫ in tenebris ambulauit. nesciēs qꝫ iret donec lumē veritatꝫ cognosce
ret. Tercio pꝛmedat bñm Paulū pꝛter diuinā dispēsatiōem z pꝛtinuā pꝛd
catōem quā exercuit post pꝛuersionē. Secūda ibi. qꝫ dū ipugnat. Tercia
ibi. hic lingua tuoz. Quantū ad pꝛmū dꝛ sic (Dominus) scz deus pater
(dixit). i. pꝛdixit. i. pꝛpꝛhetā dauid Ego (pꝛuertā zc.) scz ipm paulū (ex ba
san). i. de fide sua mala (pꝛuertā) inquā eū (in pfundū maris). i. ad cognis
tione vere fidei. S; vide inferꝫ cām huiꝫ expōnis. imo aliā expōnem Se
qꝛur deinde in textu (qꝫ). i. ad quā pꝛphetiā. dñs deꝫ (dixit). i. pꝛdixit scz
diu an̄ tꝑs scꝛi Pauli (et fecit). i. pꝛfecit eā in scꝛo paulo (vt) p postꝫ (stra
uit). i. pꝛstrauit (saulū) in terrā (z statuit). i. instituit (paulū) z h̄ dico (per
sꝑbū suū). i. filiū (incarnatū). i. hoīem factū (p qꝫ) scz sꝑbū dñs deus (fe
cit). i. creauit (z secula). i. oia que sunt in celo z terra

¶ Notandū in lꝛa dꝛ (dixit dñs ex basan) qꝫ illam pꝛphetiā dixit dñs per
os ps. z sensus ē. ego pꝛuertā saulū in pfundū maris. Ut ḡ hec pꝛphetia in
relligat ē notandū. qꝫ basan interpretat qꝫi pꝛfusio. z basan ē vñū nomē loci
seu regionis. vt scꝛiūs paulꝫ erat oriūdus cuiꝫ regionis regem expugnaue
runt filij israel vt testat scholastica histo. z basan interpretat pꝛfusio. qꝫ in il
la regione habitabāt hoies pꝛuersi. Etiam basan interpretat qꝫi placēs. qꝫ
an̄ pꝛuersionē factꝫ paulus cupsebat placere hoibz z nō deo. vñ ps. Con
fusi sunt qꝫ hoibz placuerūt. qꝫm deꝫ spreuit eos. Tūc dꝛ in pfundū maris.
vñ mare includit in se humiditatē. basan pꝛo nomē loci importat siccitatē
et sic sensus lꝛe erit. ego pꝛuertā siccitatē i magnā hūiditatē Tūc scꝛiūs pau
lus fuit sicꝫ an̄ pꝛuersionē. z sic sicca pꝛfusio fuit pꝛuersa in humiditatē di
uine grē. vñ ps. Misisti terrā z inebriasti eā. Vel alto mō pꝛ sic intellḡt